



2009:87

# Cedergrenska gården – fasadrenovering

Rapport över antikvarisk medverkan, 2009

Heikki Ranta



Regionmuseet  
Kristianstad  
Landsantikvarien i Skåne



Rapport 2009:87

# Cedergrenska gården – fasadrenovering

Antikvarisk medverkan, 2009

Åhus, 1152

Kristianstad

Skåne län

Heikki Ranta

## **Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne**

Kristianstad  
Box 134, Stora Torg  
291 22 Kristianstad  
Tfn 044-13 58 00 växel, Fax 044-21 49 02

Lund  
Box 153, S:t Larsområde Byggnad 10  
221 00 Lund  
Tfn 046-15 97 80 växel, Fax 046-15 80 39

[www.regionmuseet.se](http://www.regionmuseet.se)

© 2009 Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne  
Rapport 2009:87  
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Cedergrenska gården, Färgerigatan 3, Åhus, sedd från nordost.  
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

## **CEDERGRENSKA GÅRDEN - FASADRENOVERINGEN**

Innehåll	
Sammanfattning av utförda åtgärder .....	5
Administrativa uppgifter.....	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet.....	8
Utförda arbeten .....	8
Kulturhistorisk bedömning av arbetena.....	8
Källor .....	9
Handlingar med relevans för ärendet .....	9
Bilaga.....	10



*Skånekartan med Kristianstads kommun och Åbus markerade med färg respektive pil.*



*Centrala Åbus med Cedergrenska gården i adressen Färgerigatan 3, i korsningen Companiegatan-Färgerigatan, markerad med pil.*

## **Sammanfattning av utförda åtgärder**

Byggnadsminnet Cedergrenska gården i Åhus genomgick en mindre fasadrenovering efter skador uppkomna vid en bilolycka den 19 juli 2009. Åtgärder innefattade byte, lagning och målning av knutlåda, vattbräda och sockelns puts på fastighetens norra fasad mot Companiegatan. Målning av panel samt byte och målning av lister ingick i arbetena.

## **Administrativa uppgifter**

Objekt	Cedergrenska gården
Fastighet	Gladan 18
Adress	Färgerigatan 3, 296 31 Åhus
Socken	Åhus
Kommun	Kristianstad
Regionmuseets dnr	K12.20-272-09, 1152
Länsstyrelsens beslut	2009-08-10, dnr: 432-56936-09
Beställare	Fastighetsägare Lars Buhrgard
Entreprenör	Snickare Claes Nilsson, målarvärd Per-Erik Nilsson
Antikvariskt medverkande	Regionmuseet Kristianstad/ Landsantikvarien i Skåne genom Heikki Ranta
Byggnadstid	augusti-december 2009
Antikvarisk slutbesiktning	2009-11-20



*Cedergrenska gården i Åhus*

*Skador på östra längans norra fasad, mot Companiegatan*





*Bilder i övre rad: Det skadade fasadpartiet efter nedmontering av knutlåda och vattbräda. Putsskadan väl synlig.*

*Bilden till höger: Östra längans norra fasad, mot Companiegatan, efter reparationsarbeten.*



## **Byggnadshistorik med relevans för ärendet**

Cedergrenska gården i Åhus är en skepparegård med anor från 1700-talet. Den nuvarande bebyggelsen härstammar från åren efter 1759, sannolikt från 1770-talet då gården övertogs av sjökaptan Salomon Fredrik Cedergren. Den trelängade gården är knuttimrad till sin östra länga – den södra och norra längan är uppförda i skiftesverk. Gården har i olika tider inrymt både postkontor, speceriaffär och hattateljé. Dessa funktioner lämnade sina spår i huset genom sekundära fönster- och dörröppningar. Gårdens ursprungliga arkitektur är dock i huvuddrag återställd i restaureringar efter byggnadsminnesförklaringen den 7 december 1981.

## **Utförda arbeten**

Den 19 juli 2009 skadades Cedergrenska gårdens östra länga av en bilist som krockade med husets norra gavel. Länsstyrelsen i Skåne län gav tillstånd till fasadrenoveringen och arbeten sattes igång under hösten 2009.

Skadorna bestod av en sprucken knutlåda och en skadad, horisontellt ligande vattbräda. En mindre putsskada i sockeln kunde också noteras. De skadade partierna återfanns i den knuttimrade östra längans nordvästra hörna.

Vid en inledande besiktning av skadorna den 29 juli 2009 kunde man konstatera att knutlådan var fylld med mineralull för att isolera springor och håligheter i stockknutarna. Regnvatten från taket hade tydligen samlats i mineralullen och en del av stockändarna var rötskadade. För att minimera risken för framtida fuktskador avlägsnades mineralullen som ersattes med lindrev i springor i stockknutarna.

Den spruckna knutlådan nedmonterades och ersattes med en ny likt befintlig. Den skadade delen av vattbrädan togs bort och ett nytt panelstycke lades in. Den skadade putsen lagades.

Det nya virket målades likt befintligt – knutlådan med vit färg och panelen i guldockra i enlighet med den äldre färgsättningen. Målarmästare Per-Erik Nilsson tog fram en kulör som blandades i Ottossons linoljefärg. Det kan noteras i detta sammanhang att fasaderna hade målats för något år sedan av P-E Nilsson med dessa färgprodukter. I samband med denna fasadmålning kunde man konstatera att vid en tidigare ommålning – förmodligen i början av 1980-talet – hade hantverkare blandat linolje- och alkydoljebaserade färger som nu delvis skrapades bort.

## **Kulturhistorisk bedömning av arbetena**

De utförda arbetena har skett i samråd med antikvarisk medverkande. De är genomförda med god omsorg om byggnadens kulturhistoriska värden och enligt länsstyrelsens beslut.

## **Källor**

Andersson, Thorsten: *En gammal skepparegård i Åhus*, Skrifter utgivna av S:ta Annas Gille i Åhus 14, Åhus, 1994.

Rosenberg, Björn: *Gamla Kristianstad och Åhus*, Kristianstad, 2006.

www.bebyggelseregistret.raa.se, Riksantikvarieämbetets databas, bebyggelseregistret BBR

## **Handlingar med relevans för ärendet**

2009-08-10

*Fasadrenovering på byggnadsminne Cedergrenska gården, Glödan 8, Kristianstads kommun*, beslut, Länsstyrelsen i Skåne län, dnr 432-56926-09 (2009-08-10)

*Kristianstad 2009-12-15*

*Heikki Ranta*

## Bilaga

Utdrag ur Kristianstadsbladets Internetupplaga,  
<http://www.kristianstadsbladet.se/> 2009-07-20



### Kvinna krockade med vägg

Publicerad: 20 juli 2009, 00:00

#### ÅHUS

**Strax efter klockan 17.00 på söndagen larmades polisen om att en silverfärgad personbil kört rakt in i en husvägg på Färgerigatan i Åhus.**

Väggen var skadad, liksom fronten på bilen.

Polisen trodde inledningsvis att det rörde sig om en smitningsolycka.

Senare visade det sig att den kvinnliga föraren, som var chockad, hade tagit sig därifrån för att kontakta en anhörig.

Olyckan skedde vid 16.30.

Gunilla Lindberg

# Regionmuseets rapportserie 2009

## Kulturmiljö

1. Bröddarps mölla, Västra Ingelstads sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2008
2. Fjälastorps småskola, - restaurering av uthus, Brunby sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
3. Gamlegård – fasadrestaurering, Helsingborgs stad, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
4. Hajen 13, Höganäs sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
5. Täckarehuset – restaurering av två jordkällare, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2007
6. Gravarna i Askgården – i skuggan av Flyinge kungsgård, Södra Sandby sn, FU, Helene Wilhelmson, 2002
7. Åter på Hammar 9:21, Nosaby sn, FU, Anders Edring 2009
8. Ruveröds kvarn – rekonstruktion av dämme och kvarnlucka, Riseberga sn, AK, Helene Stalin Åkesson 2008
9. Renovering av balkonger på Tranchellska huset, AK, Mia Jungskär 2008
10. Hovdala slott huvudbyggnaden – dokumentation i samband med fasadrenovering, Brönnestads sn, BAD, Kristina Nilén, 2007
11. Hovdala slott hus D – invändig restaurering av ”Noras fåfänga”, Brönnestads sn, AK & BD, Kristina Nilén, 2007-2008
12. Krageholms mölla – i ny papp, Sövestads sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
13. Skånbergs mölla – renovering av hättan, Gladsax sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
14. Kvihusa 1:2 – åtgärder på tak till ekonomibyggnad, Eljaröd sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2007
15. Boplatser och en grav vid Norreskog, Ivetofta sn, FU, Tony Björk, 2008
16. Dunderbacken. Arkeologisk forskningsundersökning inom ärkebiskopsborgen i Åhus, Johan Dahln, 2008
17. Stångby kyrka, invändig restaurering och mögelsanering, Stångby sn, AK, Petter Jansson 2007-2008
18. Lövestads kyrka, utvändigt renovering, Lövestads sn, AK, Petter Jansson 2008
19. Öja kyrka, utvändigt renovering, Öja sn, AK, Petter Jansson 2008
20. Östra Vemmenhögs kyrka, renovering av tak, Östra Vemmenhögs sn, AK, Petter Jansson 2008
21. Näs kyrka, fasader och tak, Trollenäs sn, AK, Petter Jansson 2008
22. Att flytta en gravsten – Torben Billes gravsten i Lunds domkyrka, Lunds sn, AK, Petter Jansson 2008-2009
23. Cement, järn och berg, Södra Mellby sn, FU/SÖ, Bertil Helgesson 2008
24. Tobaksprojektet 2008, projektrapport, Jimmy Juhlin Alftberg med bidrag av Åsa Jakobsson, 2009
25. Frillestads kyrka – utvändigt renovering, Frillestads sn, AK, Heikki Ranta 2008
26. Norra Rörums kyrka – nyläggning av spåntak, Norra Rörums sn, AK, Heikki Ranta 2008
27. Schaktning vid Bosjö kloster kyrka, Bosjö sn, FU, Jan Kockum 2009
28. Glimmebodagården – omläggning av två takstån, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2008
29. Glimmebodagården – restaurering av fönster och dörrar, Brösarps sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2008
30. Loshults kyrkas orgelfasad, Loshults sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
31. Fjärrvärme i Åhus, Åhus sn, FU, Jan Kockum och Catherine Svensson, 2001-2002
32. Yxor och brunnar i Härlöv, Kristianstad, SU, Tony Björk & Helene Wilhelmson, 2008
33. Harlösa kyrka, Relikskrin? & byggnadslämningar, schaktningsövervakning, 2006, Harlösa sn, Johan Dahln
34. Skepparslövs kyrka – absidarbeten, Skepparslöv sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2009
35. Övraby mölla - utbyte av vingar, Övraby socken, AK, Helene Stalin Åkesson, 2009
36. Everöds kyrka - konservering av predikstol, Everöd sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
37. Övedskloster - landskapsparken. Kulturhistorisk utredning i samband med våtmarksprojekt 2009, Öveds sn, Kristina Nilén, 2009
38. Heliga Trefaldighetskyrkan – konserveringsarbeten, Kristianstads sn, AK, Lotta Eriksson 2008-2009.
39. Förhistoria och historia i Gualöv - Gualöv 61:113, Gualöv sn, FU, Jan Kockum, 2009
40. Kv. Jörgen Kristoffersen 6, Kristianstad, värdebeskrivning 2009, DK, Emelie Petersson, 2009
41. Gamlegård Dagstorp 5:2 – renovering av stallängans södra vägg, Dagstorps sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2009
42. Sporrakulla Gård, Glimåkra sn, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2009
43. Öllsjö 7:1, Skepparslövs sn, FU, Anders Edring, 2009
44. Skromberga – en kulturmiljö att använda, Ekeby sn, AF, Helene Stalin Åkesson, 2008-2009
45. Bastion Schleswig, Kristianstad sn, FU, Johan Dahln, 2009
46. Norra Åsum kyrka – utvändigt renovering, Norra Åsum sn, AK, Lotta Eriksson, 2008-2009
47. Arkeologi vid Gula Villan i Borgeby, Borgeby sn, FU & SU, Catherine Svensson, 2006-2008
48. Tomelilla byagård – tak och gavelspets, Tomelilla sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2009
49. S:t Petri kyrka i Klippan – koppartaken, Klippans kommun, AF, Heikki Ranta, 2009
50. Krubbemölla – reparation av vattenränna, Vitaby sn, AK, Emelie Petersson, 2009
51. Bondrumsgården 2009 – tak och fasadarbeten, Fågeltofta sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2009

52. Krageholms mölla – omfogning av sockeln, Sövestad sn, AK, Helene Stalin Åkesson, 2009
53. En medeltida källare i Färlöv, Färlöv sn, FU, Jan Kockum, 2009
54. Vattenmöllan – omläggning av tak och arbete med stensockel, Brunnby sn, AK, Helen Carlsson och Helene Stalin Åkesson, 2009
55. En brunn vid Kärnan i Helsingborg, Helsingborg, FU, Jan Kockum, 2009
56. Flatmarksgravar och boplatsslämningar i Härlöv, FU, Helén Lilja, 2009
57. Vitmöllas hamn, Vitaby sn, PJ, Anna Rabow och Helene Stalin Åkesson, 2009
58. De stora gårdarna på Västervång under vendel- och vikingatid, Trelleborg, SU, Tony Björk, Karl-Magnus Lenntorp & Peter Skoglund, 2008-2009
59. Norra Roten 1, Landskrona, sektionsdokumentation, Johan Dahln, 2009
60. Strönhults by - landskap och bebyggelse, Örkeneds sn, DK, Nils-Otto Nilsson & Cissela Olsson, 2009
61. Björnekulla kyrka – utvändig renovering, Björnekulla sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
62. Flyinge kungsgård – vårdprogram 2009, Södra Sandby sn, Lotta Eriksson, Emelie Petersson och Anna Rabow, 2009
63. Karl XI stenar – åtgärdsförslag för parkanläggningen, Östra Sallerups sn, DK, Lotta Eriksson, 2009
64. Källs Nöbbelövs kyrka, Källs Nöbbelövs sn, AM, Helen Carlsson, 2009
65. Vä 1:4, Vä sn, AU, Anders Edring, 2009
66. Hustoftagården, Väsby sn, AK, Helen Carlsson, 2009
67. Lackalänga kyrka – utvändig renovering, Lackalänga sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
68. Stora Hammars nya kyrka – utvändig renovering, Stora Hammars sn, AK, Lotta Eriksson, 2009
69. Everöds kyrka. Belysningslifhtar för ljuskronor och ny högtalaranläggning. Everöds sn, AK, Helen Carlsson, 2009
70. Lyngsjö kyrka. Belysningslifhtar för ljuskronor. Lyngsjö sn, AK, Helen Carlsson, 2009.
71. Tullesbo slott – park och trädgård, Öveds sn, KA, Kristina Nilén & Emelie Petersson, 2009
72. Aosehus – tredje året. Arkeologisk forskningsundersökning av ärkebiskopsborgen. Åhus sn. Helén Lilja 2009
73. Jöns Jonsgården, Kattarps sn, AK, Helen Carlsson, 2009
74. Yngsjö 229:1 & 229:4, Åhus sn, FU, Anders Edring, 2009.
75. Bälinge mölla – utvändiga åtgärder. Oderljunga sn, AK, Helen Carlsson, 2009
76. Universitetsplatsen, Lundagård, Lund, KA, Kristina Nilén, 2009
77. Bilfirma N. H. Nilsson – internationellt automobilpalats på Österlen, Hammenhögs sn, BMU, Helene Stalin Åkesson, 2009
78. Ballingtorpsgården & Per-Ols gård – utvändiga arbeten, Kviinge sn, AK, Emelie Petersson, 2009
79. Burlövs gamla prästgård, Burlövs sn, AK, Anna Rabow, 2009
80. Ingeborrarpsgården, Rya sn, AM, Emelie Petersson, 2009
81. Folkestorps bränneri – utvändig brandtrappa, Maglehems sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2009
82. Kyrkogårdens föränderliga kulturarv, PJ, Lotta Eriksson, 2009
83. Hammarlunda mölla, Hammarlunda sn, AK, Emelie Petersson, 2009
84. Nämndemansgården på Ven, Sankt Ibbs sn, AK, Anna Rabow, 2008
85. Frillestads kyrka – byte av altarring, Frillestads sn, AK, Heikki Ranta, 2009
86. Brösarps station, Brösarps sn, AK, Emelie Petersson 2009
87. Cedergrenska gården – fasadrenovering, Åhus sn, AM, Heikki Ranta, 2009

<p>Förkortningar:</p> <p>AF-antikvarisk förundersökning</p> <p>AK- antikvarisk kontroll</p> <p>AM- antikvarisk medverkan</p> <p>AU-arkeologisk utredning</p> <p>DK- dokumentation, övrigt</p> <p>FU- arkeologisk förundersökning</p> <p>KA- kulturhistorisk analys</p> <p>MD-murverksdokumentation</p> <p>OU- osteologisk undersökning</p> <p>PJ- projektrapport</p> <p>VP-vårdplan</p> <p>UN- arkeologisk undersökning</p> <p>BD- byggnadsdokumentation</p> <p>BAD-byggn-ark-dokumentation</p> <p>BMU-byggnadsminnesutredning</p>
--

